

BEFARINGSRAPPORT

BERGSRUDSETRA

Området ble befart 29.08.06 av Katharina Sparstad. Befart område tilsvarer kart på s. 50, ca 17 daa.

Beskrivelse

Stølsvollen ligger på ca. 925 mo.h.. Bergsetra ble drevet til slutten av 1950-tallet. Setervollen ble planert på 1970-tallet, men dette arbeidet ble aldri avslutta, og vollen har aldri vært slått ettersiden. Setervollen er i dag svært gjengrodd med ung bjørkeskog. Ungskogen er noe beitet av elg. Vollen blir noe beitet av sau, og gjennom teigen går et sauetråkk. Vegetasjonen har skogs- enn kulturlandskapspreg. Der hvor det fremdeles er "lommer" med beitemark, består den i hovedsak av finnskjeggyer. Gjengrodde områder utvikler seg mot båbær-bjørkeskog og fattig løvskog med bunndekke av lav.

Figur 1. Midtre delen av teigen består av uframkommelig bjørkekratt

Figur 2. På bildet vises både grøft i kant samt den gamle skogen som omgir den gamle stølsvollen

Det er fremdeles et klart skille mellom den gamle granskogen rundt teigen og ungs skogen innefor den gamle stølsvollen. I yterkant av stølsvollen er det flere grøfter som også er avmerket op Økonomisk kartverk. Lengst i øst er det myrlendt. Og i kant av denne, på oversiden av bilveien inn til setra, ligger ei olle.

Figur 3. Olla på Bergsrud er en sikker vannkilde

På selve stølsvollen står et intakt seterhus der en del av bygningen er fra 1700-tallet, mens andre halvdel er satt opp på 1900-tallet. Osten ble kokt i egen bu.

Figur 4. Seterhuset består av en eldre og en yngre del **Figur 5.** Fjøset i 2006

Ca 5-10 m unna huset ligger et nedfallent fjøs. Her var det både ku og geit. Det er i hovedsak rundt husene at det ennå er åpne beiter.

Nedenfor seterbuva har det stått en dobbelt løe for høy, med et overbygget tak i mellom.

Rundt vollen har det stått en skigard. Vegetasjonen utenfor teigen består i hovedsak blåbær - granskogvegetasjon.

Fra Bergsrud kan er det utsikt helt ned til bygda og til flere av seterlaget på den andre siden av dalsøkket.

Det går stinett mellom setrene, og Bergsrud har hatt mye kontakt med nabosetrene Tufsa og Heggeberg. Hoveddelen av stinettet er trolig gjengrodd.

Forslag til tiltak

Det kan være aktuelt for Stiftelsen Bautahaugen Samlinger og bruke Bergsrudsetra som en del av besøksopplegget på Bergsrud. Området bør i så fall tilrettelegges og skjøttes.

Gjengroingen i området har i store deler kommet kommet svært langt. Dersom man velger å rydde området, er det en forutsetning at det settes inn beitedyr for å hindre store mengder krattoppslag. Alternativt kan det brukes ringbarking på alle ungrær, men dette er svært arbeidskrevende, og rærne må da stå i to år før døde trær fjernes. Det kan også være aktuelt med plantegift på enkelttrær, men dette er lite miljøvennlig og anbefales derfor ikke.

Det er derfor vannslikelig å omgå beitedyr på Bergsrudsetra. Dersom kun trærne fjernes, vil bunndekket likevel utvikle seg bort fra beitemark så lenge ikke det gamle graset fjernes. Alternativt kan gammelt gras brennes om våren, men dette vil uansett gi en annen artesammensetning enn beitet mark.

Det foreslås derfor rydding med ryddingssag og hogst i kombinasjon med beiting. Ryddingen bør skje rett etter lauvsprett for å svekke treet.

Beitedyr gir også riktig, pedagogisk effekt i forhold til stølsdrift og ressursbruk i utmark. Dersom det skal ryddes, bør beitedyra gjerdes inn

for å få nok beitetrykk. Det er tilstrekkelig med god nedbeiting vår og høst. Beste beitedyr mot skog og oppslag er geit, men det kan også fungere med sau, ku eller hest dersom beitetrykket blir sterkt nok. Nye oppslag bør fjernes etter lauvsprett hvert år (ikke høst/vinter).

Hogst utenfor stølsteigen

Rundt teigen er det delvis drivverdig granskog. Dersom det skal hogges ut skog bør de nærmeste 35 meter rundt stølen kun tas ut som plukkhogst for å gi det rette preget på stølen.

Registrerte arter på Bergrudsetra

Vegetasjonen på Bergrudsetra er relativt triviell, og er det er kun fortatt en overfladisk inventering.

Art	Naturtype
Karplanter/karsporeplanter	
Bjørk	Skog
Blokkebær	
Blåbær	
Bringebær	Kratt
Bunkestarr	"
Dvergbjørk	
Finnskjegg	Beitemark
Fjellmarikåpe	"
Fjelltimotei	"
Fugletelg	Skog
Følblom	Beitemark
Gran	Skog
Gulaks	Beitemark
Harerug	"
Hvitlyng	"
Krekling	
Lyssiv	Myr
Molte	Myr
Skogstjerne	Skog
Stjernestarr	Fuktig
Smyle	
Sølvbunke	Beitemark
Tepperot	"
Torvmyrull	"
Tyttebær	
Vier	
Mose	
Bjørnemose	Myr
Torvmose	Myr
Lav	
Grålav	Skog
Islandslav	Skog